

Το μάθημα των Θρησκευτικών και οι ευθύνες όλων

[Ορθοδοξία / Θρησκευτική Εκπαίδευση](#)

[πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Χρήστου, Θεολόγος - ΜΑ \(Ορθόδοξη Θεολογία\) ΕΑΠ](#)

Αγαπητοί Αναγνώστες με αφορμή την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για το μάθημα των Θρησκευτικών και τις μετέπειτα αντιδράσεις και εξελίξεις της, θα αφιερώσουμε αυτό το άρθρο μας, καταθέτοντας όπως πάντοτε την δικιά μας ματιά για το ζήτημα, αυτή τη φορά χωρίζοντάς το σε μικρές ερωτοαπαντήσεις . Ας ξεκινήσουμε:

α) Τι είναι (ή τι θα έπρεπε τουλάχιστον να είναι) καταρχήν το μάθημα των Θρησκευτικών;

Χωρίς φυσικά να μπορέσουμε να το εξαντλήσουμε όλα σε ένα ορισμό, κατά τη γνώμη μας το μάθημα των θρησκευτικών είναι το μάθημα εκείνο που σκοπό έχει (σε συνδυασμό με την σύγχρονη παιδαγωγική), να εντρυφήσει στους διδασκόμενους την αλήθεια της Ορθόδοξης Εκκλησίας, δηλαδή το πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η στοιχειώδη γνώση των πηγών της Πίστεώς μας δηλαδή την Αγία Γραφή-την Ιερά Παράδοση (μαζί με τα πατερικά

κείμενα). Τέλος στόχος του θα πρέπει να είναι η μύηση και εξοικείωση των μαθητών με τη λατρεία της Εκκλησίας και να τους υποψιάσει για τη στάση ζωής και το γενικότερο ήθος, στο οποίο πηγάζει και διαμορφώνει μία τέτοια θεόπνευστη παρακαταθήκη, σε αντιδιαστολή με τα άλλα αντίστοιχα πιστεύω των κυριότερων Θρησκειών και Χριστιανικών Ομολογιών.

β) Ποιος διδάσκει (ή καλύτερα ποιος έπρεπε να διδάξει) το μάθημα των θρησκευτικών;

Έχουμε συνηθίσει στην έννοια ότι Θεολόγος είναι αυτός που έχει ένα Ακαδημαϊκό πτυχίο Θεολογίας και είναι ο κατεξοχήν αρμόδιος να διδάξει ένα τέτοιο μάθημα. Χωρίς να θέλουμε να μειώσουμε το αξιόλογο έργο που παράγεται από τις Θεολογικές Σχολές της χώρα μας (άλλωστε είχαμε την τιμή να αποφοιτήσουμε και εμείς από το τμήμα Θεολογίας του ΕΚΠΑ), δεν μπορούμε να μη τονίσουμε και την συνειδητή σύνδεση με την μυστηριακή και ασκητική ζωή της Εκκλησίας. Να μυρίζει δηλαδή ο διδάσκαλος, σε οποιαδήποτε βαθμίδα της Εκπαίδευσης και να βρίσκεται, αυτό που λέει ο απλός λαός λιβάνι. Όταν ζεις μπορείς και να διδάξεις, ενώ όταν διδάξεις χωρίς να ζεις, τότε αναπόφευκτα το μάθημα γίνεται ανιαρό και αγγαρεία και για το διδάσκων που μεταδίδει κάτι που δεν ζει και ίσως δεν το πιστεύει κι όλας, όσο και για τα παιδιά που αντιλαμβάνονται και συγκρίνουν τους δασκάλους και τους καθηγητές τους με βάση αυτό που τους μεταδίδουν και τον τρόπο που το κάνουν αυτό. Όπως λέει και ένα τραγούδι του Δ. Σαββόπουλου : «πως να κρυφτείς από τα παιδιά, αυτά τα ξέρουν ήδη όλα;...»!

γ) Τι είδος μαθήματος θρησκευτικών αξίζει να έχουμε;

Η αλήθεια είναι ότι έχουμε διχασθεί και επικρατούν δύο κυρίαρχες τάσεις με διαφορετική οπτική γωνία για το μάθημα : α) Στους λεγόμενους «παραδοσιακούς, πατερικούς, ορθόδοξους θεολόγους» και τους «εκσυγχρονιστές, μεταπατερικούς θεολόγους». Οι πρώτοι θέλουν ομολογιακό-κατηχητικό μάθημα προσπαθώντας να εκφράζουν την Ορθόδοξη Θεολογία, όπως αυτή αποτυπώθηκε στην Αγία Γραφή, στο Ευαγγέλιο, στις άγιες Οικουμενικές και Τοπικές Συνόδους, στους Ιερούς Κανόνες, στα συγγράμματα των αγίων Πατέρων και την εν γένει Ιερά Παράδοση και κατηγορούνται από τους δεύτερους ότι έχουν ξεπεραστεί από τις σύγχρονες συνθήκες της κοινωνίας και της εκπαίδευσης. β) Οι δεύτεροι εκφράζουν μία καινούργια-νεωτερίστικη θεολογία και ορολογία χρησιμοποιώντας περισσότερο φιλολογικά ή κοσμικά κείμενα για να περάσουν την αλήθεια της Εκκλησίας. Οι πρώτοι τους κατηγορούν, ότι προωθούν την παναίρεση του διαχριστιανικού και διαθρησκειακού οικουμενισμού που έχει ως στόχο να ενώσει όλες τις αιρέσεις και θρησκείες, σε μία παγκόσμια θρησκεία, ένα παγκόσμιο «Θεό», υποτιμώντας και κατά συνέπεια προσβάλλοντας την αποκλειστικότητα και τη μοναδικότητα της σωτηρίας, που κατέχει και παρέχει η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Ορθόδοξος Εκκλησία αδιαφορώντας ή προσπαθώντας να αμβλύνουν τις τεράστιες δογματικές και θεολογικές διαφορές. Προσωπικά νομίζουμε ότι η ασφαλής οδός είναι η μέση οδός και όχι τα άκρα και των δύο τάσεων. Η πατερική μέθοδος είναι πάντα η εξής : Θέση-αντίθεση=σύνθεση, αλλά όχι με κοσμικά κριτήρια, αλλά αυτό που η θεία χάρις φωτίζει και αναδεικνύει . Επομένως δεν έχει νόημα να είναι ένας πολύ καλός χριστιανός, αλλά καθόλου καλός ή τουλάχιστον επαρκώς καταρτισμένος στο μάθημα και την μέθοδο διδασκαλίας των θρησκευτικών ανάλογα με τη δεκτικότητα των μαθητών του, όπως επίσης και ένας να είναι άριστος καταρτισμένος επιστήμονας, αλλά να μην έχει ίχνος εκκλησιαστικής ζωής και εμπειρίας πάνω του.

δ) Πόσες ώρες και από πότε αξίζει να διδάσκεται το μάθημα;

Είναι γεγονός ότι από το 1981 και μετά, έχουμε μια σταδιακή απαξίωση και αποδόμηση του μαθήματος. Συνεχώς υπήρχε μια συστηματική συρρίκνωση των ωρών διδασκαλίας σε σχέση με τα άλλα μαθήματα ή έμπαινε σε ώρες που τα παιδιά δεν ήταν συγκεντρωμένα πολύ πρωί ή τελευταία ώρα την Παρασκευή μετά από μάθημα Γυμναστικής ή τα προγράμματα σπουδών ή τα εγχειρίδια ήταν πολύ φορτωμένα ή μη ελκυστικά για τους μαθητές και άλλα τέτοια. Από το Σύνταγμά μας, προβλέπεται η εθνική και θρησκευτική καλλιέργεια των μαθητών μας, επομένως κάθε άλλη κατεύθυνση είναι αντισυνταγματική αλλά και εθνικά και θρησκευτικά καταστροφική, έχοντας το λαό μας που είναι (ή έστω δηλώνει) στη πλειοψηφία του Ορθόδοξος Χριστιανικός συνεχώς να αποχριστιανίζεται, ενώ οι θρησκευτικές μειονότητες (όπου υπάρχει ικανός αριθμός), να διδάσκονται κανονικά με δασκάλους και ύλη που ορίζουν ή επιβάλλει άμεσα ή έμμεσα, δια των επιτροπών του υπουργείου παιδείας η θρησκευτική τους ηγεσία (ιδιαίτερα στο εξωτερικό). Αυτή την ανισότητα πρόσφατα θεράπευσε η απόφαση του ΣτΕ, αλλά κατά τη γνώμη μας κακώς φτάσαμε εκεί, να λύνονται σε ένα κράτος αυτά δια των δικαστικών αιθουσών. Αλλοίμονο αν σε μια οικογένεια έμπαιναν τα δικαστήρια για να ρυθμίσουν τις ανθρώπινες σχέσεις. Έτσι και στο κράτος μας όλα αυτά έπρεπε να είχαν οροθετηθεί με όλους τους εμπλεκόμενους (ηγεσία υπουργείου παιδείας, εκπρόσωποι Εκκλησίας, Εκπρόσωποι θεολογικών σχολών, Δασκάλων και Καθηγητών και εκπρόσωποι γονέων και μαθητών γιατί όχι), ώστε με ειλικρινή και όχι προσπάθεια χειραγώγησης διάλογο, όλα αυτά να ρυθμιζόταν και να δέσμευαν όλους διαχρονικά. Μακριά δηλαδή στη παιδεία και ιδιαίτερα το μάθημα των θρησκευτικών από ιδεοληψίες που θα αλλάζουν ανάλογα με το ανεβοκατέβασμα κάθε κυβέρνησης. Ας υπολογίσουμε και πρέπει να μας παραδειγματίσει όλους, ότι εδώ ακόμη και η Γαλλία του Διαφωτισμού και του ουδετερόθρησκου κράτους,

αναγκάστηκε πριν λίγα χρόνια να επαναφέρει το μάθημα των Θρησκευτικών στα επίσημα προγράμματά της εκπαίδευσης, βλέποντας την άνοδο του Ισλάμ και όχι μόνο,. Αρκεί να αφυπνιστούμε και να είμαστε Προμηθείς και όχι όπως συνήθως Επιμηθείς...!

Κλείνοντας αδελφοί μου, ευχόμαστε ο Θεός να φωτίζει όλους και να αναλάβουν όλοι τις ευθύνες τους, γιατί φτάσαμε να είμαστε ως λαός διχασμένοι για πράγματα που έπρεπε να ήταν σταθερά και αδιαπραγμάτευτα. Δεν μπορούμε συνεχώς στο όνομα αόριστων δικαιωμάτων μειοψηφιών, να καταπατούνται τα στοιχειώδη δικαιώματα της πλειοψηφίας, ενός λαού σαν του δικού μας που η Εκκλησία προϋπήρχε πριν την ίδρυση του νέου Ελληνικού κράτους και συνέβαλε τα μέγιστα για να υπάρχει εθνική συνείδηση στα μαύρα χρόνια της σκλαβιάς μέχρι σήμερα. Είναι ευκαιρία ιδιαίτερα τώρα που σε ένα χρόνο θα εορτάσουμε τα 200 χρόνια ζωής του νέου Ελληνικού κράτους, να δούμε ποια πορεία του αξίζει, ποιος το ωφελεί και ποιος τον ζημιώνει και γιατί. Μη ξεχνάμε άλλωστε ανεξάρτητα κομματικών αποχρώσεων, ότι είμαστε παιδιά του αληθινού Θεού που χρωστούμε όλη την ύπαρξή μας. Περιμένει από εμάς να το αναγνωρίσουμε και να τον γνωρίσουμε δια να έχουμε προοπτική να ενωθούμε μαζί Του. Αμήν!

Πρώτη δημοσίευση: Εφημερίδα Κιβωτός της Ορθοδοξίας

<http://bit.ly/2nzhTvi>